Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

14.11.2017

Kuultava:	Suomen tuulivoimayhdistys ry
Asiantuntija:	Anni Mikkonen
Kuuleminen:	15.11.2017 klo 9.30
Aihe:	Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta
Viitteenne:	HE 175/2017 vp

Suomen Tuulivoimayhdistys ry (STY) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi uusiutuvan sähkön tuotantotukea koskevan lain muuttamisesta (jatkossa ”hallituksen esitys”).

Uusiutuvan sähköntuotannon lisärakentaminen on välttämätöntä Suomen 2030 asettamien uusiutuvan energian tavoitteiden ja Pariisin ilmastosopimuksen sitoumusten saavuttamiseksi. Kilpailutuksen käynnistäminen mahdollisimman pian on siten välttämätöntä.

Käsittelyssä oleva hallituksen esitys on valmisteltu huolella ja voidaan perustellusti olettaa, että esityksen mukainen kilpailutus saadaan toimimaan Suomessa hyvin. STY kannattaa esityksen mukaista teknologianeutraalia kilpailutusta. Sen avulla saadaan rakennettua uusiutuvaa sähköntuotantoa kustannustehokkaasti niin, että vain kaikkein edullisimmat teknologiat ja hankkeet rakennetaan. Nyt esitetyllä järjestelmällä on hyvä testata, kuinka tuotantotuen kilpailutus toimii Suomessa. Samalla nähdään mikä on eri uusiutuvan sähkön tuotantotapojen kustannustaso Suomessa.

STY:llä ei ole kommentoitavaa tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain muuttamisesta. Sen sijaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamiseen on esitetty alla muutama huomio. Toivomme valiokunnan ottavan esille seuraavat asiat omassa lausunnossaan.

1. **Kilpailutusten aikataulu ja kierrosten määrä**
   Hallituksen esityksen mukaan kilpailutuskierroksia aiotaan järjestää kaksi, yksi syksyllä 2018 ja toinen kierros vuonna 2019. Suunnitelma on hyvä ja kannatettava. Kilpailutettavaa vuosituotantoa ei ole mielekästä jakaa liian pieniin kokonaisuuksiin, jolloin hankekokokin jäisi pieneksi. ***STY pitää myös erittäin tärkeänä, että ensimmäinen kilpailutuskierros järjestetään viimeistään syksyllä 2018***.

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

Tuulivoimarakentamiseen on tulossa nyt yli vuoden tauko syöttötariffijärjestelmän sulkeuduttua. Jo vuoden tauko on ongelmallinen rakentamiseen, kuljetukseen ja projektihallintaan keskittyneelle alihankintaketjulle. On tärkeää, että tuulivoimarakentamiseen ei tule tästä yhtään pidempää taukoa.

32 §:n mukaan Energiavirasto voi hyväksyä järjestelmään tarjouskilpailun perusteella enintään kilpailutettavan vuosituotannon määrän verran voimalaitoksia. On varsin todennäköistä, ettei parhaiden tarjousten vuosituotannon määrä vastaa täsmällisesti kilpailutettavaa vuosituotannon määrää. Tällöin viimeisin hyväksyttävissä oleva tarjous ei mahdu kokonaan kilpailutettavaan vuosituotantoon. Koska tähän tietoon kilpailutuskierroksia ja jaettavaa vuosituotantoa on vain rajoitettu määrä, on erittäin valitettavaa, mikäli tuotantoa jää jakamatta siksi, ettei viimeinen hanke mahdu kokonaan tuen piiriin. ***Ensimmäisellä kierroksella jakamatta jäänyt vuosituotanto tulee kilpailuttaa toisella kilpailutuskierroksella. Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Energiaviraston tulee myös velvoittaa järjestämään kolmas kilpailutuskierros, mikäli 20 % kilpailutettavasta vuosituotannosta jää jakamatta toisella kilpailutuskierroksella tai viimeinen voittava hanke tulee ottaa tuen piiriin kokonaisuudessaan***. Tällä edistetään 2 TWh:n tavoitteen saavuttamista.

2. **Hyväksymispäätöksen raukeaminen, mikäli rakentamistavoitetta ei ole saavutettu**
   Laissa tulee olla asetettu kilpailutuksen osallistumiselle selkeät vaatimukset, samoin kun selkeä aikataulu, jonka mukaan hankkeen tulee olla valmis. ***Kilpailutuksen selkeillä ja riittävillä osallistumisvaatimuksilla varmistetaan, että voittaneet hankkeet todella rakennetaan***.

   Hankkeen valmistumisvaatimuksia on lievennetty lausunnoilla olleesta luonnoksesta siten, että vaikka voimala ei olisi edes osin sähköntuotannossa kolmessa vuodessa, oikeus tukeen ei raukea. Kolmen vuoden määräajan ylittäminen johtaa rakentamisvakuuden menettämiseen sekä todennäköisesti alituotantokorvauksiin, koska on erittäin epätodennäköistä, ettei voimala saavuta tuotantotavoitetta, ellei se ole kokonaisuudessaan sähköntuotannossa tuen alkaessa. Liian löysä valmiusvaatimus voi johtaa spekulaatioon tulevan teknologian kustannuksista, siirtää hankkeiden rakentamisen käynnistämistä ja heikentää voittaneiden hankkeiden valmistumistodennäköisyyttä.

   STY:n mielestä olisi siten perusteltua pitää hallituksen esityksessä lausuntoluonnoksen mukaiset sanktiot voimassa sekä kolmen että viiden vuoden

kohdalla silloin, kun viivästys johtuu sähkön tuottajasta. STY esittää, että lakiin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin tehdään seuraavat muutokset:

- Yksityiskohtaiset perustelut 37 §, sivu 47, ylin kappale: Hyväksymispäätös raukeaisi myös, jos sähkön tuottajasta johtuvasta syystä voimalaitosta ei ole 33 §:n 1 momentin 3 kohdan **a tai** b alakohdan mukaisesti liitetty sähköverkkoon siten, että se tuottaa sähköä verkkoon.
- Yksityiskohtaiset perustelut 37 §, sivu 47, toiseksi ylin kappale: ”Preemiojärjestelmään hyväksymistä koskeva päätös ei kuitenkaan raukeaisi 37 § 1 momentin mukaan, jos 33 §:n 1 momentin 3 kohdan ***a tai*** b alakohdassa säädetyn velvollisuuden noudattamatta jättämiseen on sähkön tuottajasta johtumaton syy, esimerkiksi verkkoliitynnän valmistuminen sähköverkonhaltijan kanssa sovittua aikataulua myöhemmin tai se, että voimalaitostoimittaja ei noudata sovittua aikataulua.”
- Lakiteksti 37 §: ”Preemiojärjestelmään hyväksymistä koskeva päätös raukeaa, jos sähkön tuottaja ei annan rakentamisvakuutta 33 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti tai rakenna voimalaitosta 33 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti taikka sähkön tuottajasta johtuvasta syystä voimalaitosta ei ole 33 §:n 1 momentin 3 kohdan **a tai** b alakohdan mukaisesti liitetty sähköverkkoon siten, että se tuottaa sähköä verkkoon.”

3. Tariffin alkaminen

Tariffin alkua voi päivittää hakemuksen jättämisen jälkeen, mutta päivityksen voi tehdä ainoastaan siihen asti, kunnes Energiavirasto on tehnyt päätöksen voimalaitoksen hyväksymisestä preemiojärjestelmään (s. 36). Voimalaitostoimitusten aikataulu on mahdollista varmistaa lopullisesti vasta sitten, kun varmuus tuesta on saatu Energiaviraston päätöksellä ja voimalat voidaan tilata. Mikäli tariffin alkua ei voi päivittää myöhemmin kuin hallituksen esitykseen nyt säädetty aikataulu, tulisivat tuottajat todennäköisesti määrittämään tukijakson alun mahdollisimman pitkälle, eli kolmen vuoden päähän kilpailutuksesta. Tämä aiheuttaisi rakentamiseen viivästyksiä, jotka aiheuttaisivat alihankintaketjulle kohtuuttomia haasteita. Työllisyystilanteen vuoksi on tärkeää, että hankkeiden rakentaminen käynnistyy mahdollisimman nopeasti kilpailutuksen tulosten ratkettua. Hallituksen esitystä tulee muuttaa siten, että ***ensimmäinen tukijakso tulee määrittää viimeistään vuosi ennen kuin tuottaja haluaa tuen alkavan***, kunhan ensimmäinen tukijakso on viimeistään kolmen vuoden kuluessa hyväksymispäätöksen saamisesta.

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

4. Lopuksi

STY haluaa muistuttaa, että yhteiskunnan sähköistyminen lisää sähkön kulutusta, vaikka energian kokonaiskulutus laskee energian kulutusta. Sähköistyminen myös siirtää mm. liikennettä päästökauppasektorin ulkopuolelta päästökauppasektorille. Sähköntuotannon muuttamista hiilidioksidineutraaliksi ei tule sivuuttaa. Vuonna 2016 Suomen sähkönkulutuksesta noin 20 % katettiin fossiilisilla polttoaineilla ja yli 20 % tuontisähköllä. Suomella on valtava hyödyntämätön tuulivoimapotentiaali. VTT:n tuoreen selvityksen mukaan uusi tuulivoimateknologia mahdollistaa yli 300 TWh vuotuisen tuulisähkön tuotannon Suomessa, kun huomioidaan vain hyvätuulisimmat kohteet ja maankäytön rajoitukset (Holttinen ja Rinne, 2017). Sen lisäksi, että tuulivoiman lisärakentamisella lisättäisiin Suomen energiaomavaraisuutta, sillä vähennetään energiantuotannon hiilidioksidipäästöjä.

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Kauppakatu 19A9
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi